

Dosarul nr. 2r-358/23
2-23020300-01-2r-09082023

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud. V. Craveț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu)

DECIZIE

06 decembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă

Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Igor Gordaș,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș
împotriva Sistemului Judecătoresc al Republicii Moldova și a părții componente
Judecătoria Bălți cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării
drepturilor sale prin neadmiterea accesului la justiție și repararea prejudiciului
moral,

împotriva încheierii din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
restituită cererea de apel depusă de Igor Gordaș, pe motiv că apelul a fost depus în
afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 16 ianuarie 2023, Igor Gordaș a depus, la Judecătoria Bălți, sediul Central,
cerere de chemare în judecată împotriva Sistemului Judecătoresc al Republicii
Moldova și a părții componente Judecătoria Bălți cu privire la constatarea faptului
discriminării, încălcării drepturilor sale prin neadmiterea accesului la justiție și
repararea prejudiciului moral.

Prin încheierea din 01 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a admis cererea
privind strămutarea cauzei la o altă instanță, declarată de judecătorul Judecătoriei
Bălți, sediul Central, Natalia Coștaș. S-a strămutat cauza civilă pentru examinare la
Judecătoria Drochia.

Prin hotărârea din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, s-a
respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș.

La 06 iunie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Igor Gordaș a depus cerere
de apel împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central,
solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii instanței de fond, cu
pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă
integral.

Prin încheierea din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit cererea de apel depusă de Igor Gordaș, pe motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

La 02 august 2023, Igor Gordaș a depus recurs împotriva încheierii din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate și restituirea cauzei la etapa examinării cererii de apel.

În motivarea recursului, a invocat că nu a fost prezent la pronunțarea hotărârii, cauza a fost examinată în lipsa sa, iar copia dispozitivului hotărârii nu i-a fost expediată în termenul prevăzut de legislația procesuală, adică în termen de 5 zile de la pronunțare.

A menționat că, copia dispozitivului hotărârii i-a fost expediată la 13 mai 2023 și a recepționat-o la 17 mai 2023, respectiv, apelul depus la 06 iunie 2023 este în termen.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 20 iulie 2023 și a expediat participanților la proces copia încheierii la 21 iulie 2023, fiind recepționată de recurent la 26 iulie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d. 56, 58). Astfel, recursul declarat de Igor Gordaș, la 02 august 2023, este în termen.

La 09 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimetei copia recursului declarat de Igor Gordaș.

Până la examinarea recursului, intimata Judecătoria Bălți nu și-a valorificat drepturile procedurale și nu a depus referință.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Igor Gordaș urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș împotriva Sistemului Judecătoresc al Republicii Moldova și a părții componente Judecătoria Bălți cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor sale prin neadmiterea accesului la justiție și repararea prejudiciului moral, a fost pronunțat la 11 aprilie 2023 (f.d. 24).

Rezultatul examinării cauzei și hotărârea din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, au fost plasate pe site-ul oficial al instanței de judecată, la 20 aprilie 2023.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că cererea de apel împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Central, a fost depusă de Igor Gordaș, la data de 06 iunie 2023, cu depășirea termenului de 30 de zile, prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 20 iulie 2023, corect a restituit cererea de apel declarată de Igor Gordaș împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Central, ca fiind depusă înafara termenului legal (f.d. 52-53).

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 11 aprilie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 12 aprilie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 11 mai 2023 (zi de joi).

Astfel, instanța de apel justificat a reținut că Igor Gordaș a declarat apelul peste termen. Or, recurentul are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale, în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

La caz, Igor Gordaș, odată ce a depus acțiune în judecată, a cunoscut despre examinarea cauzei și urma să depună diligența necesară pentru a se informa de mersul dosarului și a depune cererea de apel în termenul stabilit de lege.

Mențiunile recurentului precum că nu a participat la examinarea cauzei și că a făcut cunoștință cu dispozitivul hotărârii la 17 mai 2023, recepționat prin intermediul

oficiului poștal, iar la 06 iunie 2023 a depus cererea de apel, după ce a făcut cunoștință cu materialele dosarului, nu justifică omisiunea de a se conforma prevederilor legale.

Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă într-o manieră certă și clară leagă termenul de 30 de zile de contestare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data comunicării actului judecătoresc.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023, apelantul/recurentul nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care Igor Gordaș ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantului și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că Igor Gordaș nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Igor Gordaș împotriva încheierii din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Igor Gordaș.

Se menține încheierea din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Gordaș împotriva Sistemului

Judecătoresc al Republicii Moldova și a părții componente Judecătoria Bălți cu privire la constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor sale prin neadmiterea accesului la justiție și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Diana Stănilă

Aliona Donos